گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۵۲۳۹۶۶
شنبه ۵ اردیبهشت ۱۴۰۵ ۶:۱۴

کارشناسان بین‌المللی اعلام کردند

تعطیلی نفت خاورمیانه واکنشی به حمله دوباره آمریکا به ایران

کارشناسان بین‌المللی تعطیلی نفت خاورمیانه را تصمیم جدید توسط نیروی هوافضای سپاه می دانند که گفته شده تعیین بانک اهداف از بین تأسیسات نفتی است و هر جا را دشمن بزند، ما تأسیسات نفتی منطقه را می‌زنیم.

;

پایگاه اطلاع رسانی دریا و نفت: روزنامه فرهیختگان نوشت:بر این اساس در صورت تشدید تنش‌های جدید در خلیج‌فارس و ادامه آتش‌افروزی‌های آمریکا و رژیم صهیونیستی، به نظر با اهمیت‌ترین هدف نفتی، زنجیره چهارگانه نفتی عربستان (غوار، بقیق، پترولاین و ینبع) است که با پاسخ ایران از یک سیستم اقتصادی صرف، به نقطه شکننده نظم انرژی جهانی تبدیل می‌شود.

این چهار گلوگاه نه‌تنها درآمدهای ریاض و واشنگتن را به خطر می‌اندازند، بلکه هر اختلال بزرگ در آن‌ها می‌تواند بازار جهانی نفت را وارونه کند و اقتصاد جهانی و تورم روزمره مردم را عمیقاً تحت‌تأثیر قرار دهد.

۱- این زنجیره در ظاهر یکی از پایدارترین زیرساخت‌های انرژی جهان است؛ اما در واقع بر چهار نقطه بسیار حساس و متمرکز بنا شده که هر کدام به‌تنهایی می‌تواند بحران بزرگ ایجاد کند. ایران با آگاهی از این شکنندگی، می‌تواند آن را به‌عنوان اهرم فشار اقتصادی در برابر آتش‌افروزی‌های ایالات متحده، رژیم صهیونیستی، عربستان و متحدانشان قرار دهد. حمله دقیق به «بقیق» می‌تواند بیش از نیمی از تولید عربستان را فلج کند و صادرات را برای هفته‌ها یا ماه‌ها مختل سازد. آمریکا نه‌تنها متحد استراتژیک سعودی است، بلکه از طریق شرکت‌هایی مانند Baker Hughes، Halliburton، SLB، KBR، Fluor و دیگران، شریک فنی و مالی مستقیم در این زیرساخت‌ها نیز است. فقط در سال ۲۰۲۵ بیش از ۱۲۰ میلیارد دلار تفاهم‌نامه و قرارداد مرتبط با آرامکو امضا شد. بنابراین هرگونه آتش‌افروزی بیشتر، مستقیماً به منافع آمریکایی‌ها آسیب می‌زند و ماجراجویی منطقه‌ای را به بحران اقتصادی جهانی تبدیل می‌کند.

اگر تنش‌ها بالا بگیرد و ایران به این چهار گلوگاه، به‌ویژه «بقیق»، حمله کند، شعله‌های آتش فقط عربستان را نمی‌سوزاند؛ پمپ‌بنزین‌های آمریکا، بورس وال‌استریت و اقتصاد جهانی را نیز درگیر می‌کند. افزایش شدید قیمت نفت و بنزین در ایالات متحده، تورم جدید، آسیب به سهام شرکت‌های آمریکایی مرتبط با آرامکو و تهدید امنیت انرژی، تنها بخشی از عواقب آن است.

۲- «غوار» همچنان بزرگ‌ترین میدان نفتی متعارف جهان است و روزانه حدود ۳.۸ تا ۴ میلیون بشکه نفت تولید می‌کند. این رقم معادل نزدیک به نیمی از تولید عربستان (کل تولید عربستان در اوایل ۲۰۲۶ حدود ۱۰ میلیون بشکه در روز) و نزدیک به ۴ درصد عرضه جهانی نفت است. هرچند غوار به‌صورت شبکه‌ای توسعه یافته، اما به چند گره کلیدی وابسته است. حتی کاهش ۱۰ درصدی عملکرد این میدان می‌تواند در کوتاه‌مدت حدود ۳۸۰ تا ۴۰۰ هزار بشکه در روز از عرضه جهانی کم کند.

۳- «بقیق» مهم‌ترین حلقه زنجیره است. این تأسیسات بزرگ‌ترین مرکز فراورش نفت خام جهان با ظرفیت حدود ۶ تا ۷ میلیون بشکه در روز (برخی گزارش‌ها بیش از ۷ میلیون) است. بدون «بقیق»، بخش بزرگی از نفت تولیدی عربستان وارد بازار جهانی نمی‌شود. در حمله ۱۴ سپتامبر ۲۰۱۹ با ۱۸ پهپاد و ۳ موشک کروز، ۵.۷ میلیون بشکه در روز (بیش از نیمی از تولید عربستان و حدود ۵ درصد عرضه جهانی) موقتاً خارج شد. قیمت نفت در چند روز حدود ۱۵ تا ۲۰ درصد افزایش یافت و برنت از حدود ۶۰ دلار به بیش از ۶۹ دلار رسید. گزارش‌ها از آسیب به سیستم‌های کنترل صنعتی نیز خبر دادند. اختلالات مشابه اخیر، از جمله کاهش ۶۰۰ هزار بشکه‌ای تولید عربستان درآوریل ۲۰۲۶، نشان می‌دهد «بقیق» همچنان قلب تپنده این سیستم است.

۴- «پترولاین» خط لوله‌ای حدود ۱۲۰۰ کیلومتری با ظرفیت اسمی ۷ میلیون بشکه در روز است که جریان واقعی معمولاً بین ۱ تا ۵ میلیون بشکه متغیر بوده و در شرایط تنش اخیر به حداکثر نزدیک شده است. این خط به‌عنوان مسیر جایگزین برای کاهش وابستگی به تنگه هرمز طراحی شده، اما عملکرد آن به چند ایستگاه تقویت فشار حساس است. کاهش ۲۰ تا ۳۰ درصدی عملکرد می‌تواند ۵۰۰ هزار تا یک میلیون بشکه در روز از ظرفیت صادراتی را خارج کند. حمله اخیر به یکی از ایستگاه‌های پمپاژ درآوریل ۲۰۲۶ باعث کاهش ۷۰۰ هزار بشکه در روز شد.

۵- «ینبع» یکی از مهم‌ترین بنادر صادرات نفت عربستان در دریای سرخ است و ظرفیت آن در اتصال کامل به پترولاین به حدود ۴ تا ۵ میلیون بشکه در روز می‌رسد (در هفته‌های اخیر گاهی از ۴.۵ میلیون بشکه فراتر رفته). این بندر مسیر جایگزین برای صادرات به اروپا و مدیترانه است، اما وابستگی مستقیم به جریان پترولاین دارد. این چهار حلقه سیستمی وابسته‌اند: غوار تولید را تأمین می‌کند، «بقیق» نفت را قابل تجارت می‌سازد، پترولاین آن را جابه‌جا می‌کند و ینبع آن را وارد بازار جهانی می‌سازد. کل سیستم به اندازه ضعیف‌ترین حلقه خود عمل می‌کند. عربستان با وجود ذخایر بیش از ۲۶۷ میلیارد بشکه، همین چهار گلوگاه متمرکز را دارد که ریسک سیستمی خطرناکی ایجاد کرده است.

۶- اگر ایران مستقیم یا از طریق نیروهای هم‌پیمان به این تأسیسات، به‌خصوص «بقیق»، حمله کند، عواقب اقتصادی فاجعه‌بار خواهد بود. تجربه ۲۰۱۹ نشان داد حتی اختلال چندروزه می‌تواند ۵.۷ میلیون بشکه در روز را قطع کند.

در سناریوی شدیدتر، عربستان ممکن است ۵۰ درصد یا بیشتر تولید خود (۵ تا ۶ میلیون بشکه یا بیشتر) را از دست بدهد که با قیمت‌های فعلی روزانه ۳۰۰ تا ۵۰۰ میلیون دلار یا بیشتر زیان مستقیم ایجاد می‌کند، ارزش سهام آرامکو را پایین می‌آورد و بودجه دولتی (که نفت بیش از ۵۰ درصد درآمد آن را

تشکیل می‌دهد) را تحت فشار شدید قرار می‌دهد. تعمیرات در شرایط جنگی ممکن است هفته‌ها یا ماه‌ها طول بکشد و تولید را برای مدت طولانی زیر ۸ میلیون بشکه در روز نگه دارد.

اثر این بحران به اقتصاد جهانی نیز سرایت می‌کند. کاهش ۳ تا ۶ درصد یا بیشتر در عرضه، جهش غیرخطی قیمت نفت را به دنبال دارد. بازار نفت رفتار وحشی دارد؛ کاهش یک درصد عرضه معمولاً ۵ تا ۱۵ درصد افزایش قیمت ایجاد می‌کند. در سناریوی حمله موفق به «بقیق» و زنجیره، قیمت نفت می‌تواند به ۱۳۰ تا ۲۰۰ دلار یا بالاتر برسد. قیمت بنزین در بسیاری کشورها ۳۰ تا ۵۰ درصد یا حتی دو برابر می‌شود. این شوک تورمی رشد اقتصادی جهانی را کند کرده، هزینه حمل‌ونقل و تولید را بالا می‌برد و کشورهای واردکننده بزرگ را به رکود نزدیک می‌کند.

کل زنجیره چهارگانه در تیررس مستقیم موشک‌های بالستیک ایران قرار دارد. غوار حدود ۱۱۰۰ تا ۱۳۰۰ کیلومتر از بندرعباس و کمتر از ۱۰۰۰ کیلومتر از بوشهر فاصله دارد. «بقیق» حدود ۱۱۰۰ تا ۱۴۰۰ کیلومتر، پترولاین با ایستگاه‌های پمپاژ در طول ۱۲۰۰ کیلومتر و ینبع حدود ۱۸۰۰ تا ۱۹۰۰ کیلومتر از بندرعباس و ۱۵۰۰ تا ۱۷۰۰ کیلومتر از بوشهر فاصله دارد. موشک‌های شهاب-۳، قدر و سجیل به‌راحتی به همه آن‌ها می‌رسند. این تحلیل هشداری محکم برای همه بازیگران متجاوز به ایران است که هر ماجراجویی اضافی در خلیج‌فارس ممکن است از جنگ منطقه‌ای به بحران جهانی تبدیل شود.